

Մ Ե Կ Ն Ա Բ Ա Ն ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ 2010 թ.
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐԻ ՆԱԽԱՀԱՇՎԻ ԵՎ ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ**

1 Ապարատի պահպանման ծախսեր՝ 4,704,978.3 հազ.դրամ

• Աշխատավարձ և նրան հավասարեցված միջոցներ՝ 3,580,882.25 հազ.դրամ

Աշխատավարձի և նրան հավասարեցված միջոցների հաշվարկը կատարվում է, ելնելով «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ կետի «գ» ենթակետի պահանջներից, համաձայն որի ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների աշխատավարձի միջինը պետք է համապատասխանի ՀՀ բանկային համակարգի միջին աշխատավարձին: Պլանավորումը կատարվել է համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի ծախսերի նախահաշվի ձեռնարկի, հաշվի առնելով ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների գործող հաստիքացուցակը և նոր գործառույթների ավելացման հետ կապված հաստիքացուցակի ակնկալվող աճը, ինչպես նաև աշխատակիցների առաջխաղացման գործող կանոններին համապատասխան 2009թ-ի համար սահմանված աշխատավարձի աճը, հանգստյան և տոնական օրերին վճարվելիք գումարները: 2010 թվականին պլանավորվել է 720 մարդ՝ 2009 թվականի համար պլանավորված 421 հազ ՀՀ դրամ աշխատավարձով, այն պարագայում, որ բանկային համակարգի միջին աշխատավարձը 2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 450 հազ ՀՀ դրամ, իսկ 2010 թվականի համար բանկերը կանխատեսում են 464 հազ ՀՀ դրամ: Աշխատակիցների քանակի ավելացումը կապված է ՀՀ կենտրոնական բանկի գործառույթների ավելացման հետ, որոնք ուղղված են ՀՀ-ում ֆինանսական կայունության, փողերի լվացման դեմ պայքարի ապահովմանը, ինչպես նաև 2009 թվականի աշնանը «Սյունիքի» ՏԴԿ-ի և 2010 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկի 3-րդ մասնաշենքի շահագործման հանձնման հետ կապված սպասարկող անձնակազմի և ՏԴԿ-ի աշխատակիցների ընդունման հետ: Աշխատակիցների քանակի ավելացման արդյունքում «Աշխատավարձ և նրան հավասարեցված միջոցներ» ծախսային հոդվածը 2009 թվականի համեմատությամբ ավելացել է 2.7 տոկոսով:

• Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների և սոցիալական ապահովության այլ ծախսեր՝ 640,000.0 հազ. դրամ

Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների և սոցիալական ապահովության այլ ծախսերի հաշվարկը կատարվել է 2009թ.-ի համար կանխատեսվող ՀՀ կենտրոնական բանկի հաստիքացուցակի համար, որից 330,000.0 հազ. դրամը նախատեսվում է պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարներ կատարելու համար, իսկ 310.000,0 հազ. դրամը՝ աշխատակիցների առողջության ապահովման և այլ սոցիալական ծախսերը հոգալու համար:

• Անձնակազմի գործուղում՝ 370.000 հազ. դրամ

Ռազմավարական խնդիրների իրականացման անհրաժեշտությունից ելնելով, ՀՀ կենտրոնական բանկը կարևորում է անձնակազմի վերապատրաստումը, որի նպատակով ապահովում է իր աշխատակիցների մասնակցությունը վերապատրաստման դասընթացների, ուսուցողական և փորձի ուսումնասիրման այցերի:

ՀՀ կենտրոնական բանկն անդամակցելով Եվրոխորհրդի ՄԱՆԻՎԱԼ կոմիտեին, Ֆինանսական հետախուզության մարմինների Էգմոնտ խմբին, ԱՄՀ-ին, ՄՀԲ-ին, լինելով ԱՊՀ և ԵԱՏՀ –ի անդամ պետությունների Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման պետական մարմինների խորհրդի, ԱՊՀ անդամ պետությունների Արժույթային կոմիտեի կարգավորման պետական մարմինների խորհրդի, ԱՊՀ և ԵԱՏՀ անդամ պետությունների Ապահովագրության կարգավորման պետական մարմինների խորհրդի անդամ, ուղղակի պարտավորություններ ունի ներկայացուցչություն ապահովել վերոնշյալ կազմակերպությունների կողմից կազմակերպվելիք համաժողովներին, տարեկան հանդիպումներին:

Հարկ է նշել, որ 2007թ-ին գործուղվել/վերապատրաստվել է թվով 352 աշխատակից, 2008թ-ին՝ թվով 365 աշխատակից, 2009թ-ի սեպտեմբեր ամսվա դրությամբ՝ 279 աշխատակից և մինչև տարեվերջ ակնկալվում է ևս մոտ 90 աշխատակցի գործուղում/վերապատրաստում: Ընդհանուր առմամբ, 2007թ-ից ի վեր, ՀՀ կենտրոնական բանկի գործուղման/ վերապատրաստման բյուջեն կազմում է ընդհանուր վարչական ծախսերի մոտ 8%-ը:

Ինչ վերաբերվում է 2010թ-ի գործուղման/ վերապատրաստման ծրագրավորվող ծախսերի գումարին, ապա այն պայմանավորված է ստորև բերված հիմնավորումներով և արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությամբ:

Ինչպես հայտնի է, սկսած 2005թ-ից տեխնիկական օժանդակության շրջանակներում կատարվող օտարերկրյա ֆինանսավորումն աստիճանաբար կրճատվում է. նախկինում տրամադրվող մոտ 90% ֆինանսավորման դիմաց այսօր տրամադրվում է ոչ ավելի, քան 50%, օրինակ՝ ԱՄՀ-ի կողմից Վաշինգտոնում կազմակերպվելիք դասընթացների համար նախկինում ՀՀ կենտրոնական բանկի ծախսը կազմում էր 10 հազ ՀՀ դրամ (օդային տուրք), իսկ այժմ, կախված դասընթացի տևողությունից՝ 500հազ դր.-ից 1.1 մլն դր. գումար, Ֆրանսիայի բանկը նախկինում փոխհատուցում էր հյուրանոցային ամբողջ օրերի ծախսերը, իսկ այժմ՝ միայն 3 օրվա և այլն: Ֆինանսական շուկայի ներկայիս նոր մարտահրավերներին դիմակայելու նպատակով ՀՀ կենտրոնական բանկը նախապատվություն է տալիս մասնակցել իր առջև դրված տարաբնույթ խնդիրների և նախագծերի իրականացմանն ուղղված նպատակային դասընթացների, որոնք կազմակերպվում են հետազոտական ինստիտուտների, օտարերկրյա ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից:

Ինչ վերաբերում է գործուղման ծախսերի հաշվարկի մեթոդաբանությանը, ապա այն իրականացվում է համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկում գործող կարգի, և գործուղման նորմերի: 2010թ-ի բյուջեի պլանավորման հաշվարկի հիմքում ընկած է հետևյալ տրամաբանությունը. վերապատրաստման ծրագրերի միջին տևողությունը 5 օր է, որի դեպքում աշխատակիցը գործուղման է մեկնում որպես կանոն 7 օրով՝ ստանալով համապատասխան օրերի կեցության վճարը և ճանապարհածախսը: Հաշվի առնելով գործուղումների թանկացումը, որը կապված է ավիատոմսերի գների աճի և փոխարժեքի բարձրացման հետ, 2010 թվականի ՀՀ ԿԲ ծախսերի նախահաշվում կրճատվել է արտասահմանյան գործուղումների քանակը: Արդյունքում 2010 ՀՀ կենտրոնական բանկի ծախսերի նախահաշվում արտասահմանյան գործուղումների համար պլանավորվել է 324.000,00 հազ դրամ, որը պակաս է նախորդ տարվա բյուջեով նախատեսված գումարից 1 տոկոսով:

Ինչ վերաբերում է ՀՀ տարածքում ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների ուսուցման և գործուղման ծախսերին, ապա դրանք 2009 թվականի նկատմամբ ավելացել են 6 տոկոսով՝ կազմելով 46 մլն ՀՀ դրամ: ՀՀ տարածքում ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների ուսուցման և գործուղման ծախսերի ավելացում պայմանավորված է հետևյալով՝

Կարևորելով հաշվապահական հաշվառման և աուդիտի ոլորտում աշխատակիցների մասնագիտական որակավորման բարձրացումը և գիտելիքների պահպանման և շարունակական փոխանցման գործընթացը, հաշվի առնելով նաև ԱՄՀ-ի պատվիրակության առաջարկությունը, ՀՀ կենտրոնական բանկը 2009թ-ին սահմանել է նշված ոլորտում միջազգային մասնագիտական կատարելագործման ձեռքբերման պահանջ: Այս պահանջը ենթադրում է, որ որակավորումը ստանալու համար աշխատակիցները պետք է հանձնեն համապատասխան քննություններ, իսկ այդ որակավորումն արդեն ստացած աշխատակիցները, վերջինս պահպանելու համար, պետք է մասնակցեն համապատասխան դասընթացների:

Կապված Սյունիքի և Վանաձորի ՏԴԿ-ների շահագործման, Դիլիջանում Ֆինանսա բանկային համալիրի շինարարության հետ, 2010 թվականին ավելանալու է նշված տարածքներ գործուղումների քանակը: Եվ ի վերջո, կարևորելով երիտասարդ կադրերի զարգացումը, ՀՀ կենտրոնական բանկը շարունակելու է խրախուսել նաև անձնակազմի ներքին ուսուցումը/վերապատրաստումը՝ «Ֆինանսաբանկային քոլեջ» հիմնադրամի և ներքին շուկայի ուսումնական այլ հաստատությունների կողմից առաջարկվող արդիական թեմաներով (ՀՀ օրենսդրական դաշտի փոփոխություններ, հաշվապահություն, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի փոփոխություններ և այլն):

Այսպիսով, ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների ուսուցման և գործուղման ծախսերը 2010 թվականին պլանավորվել են 370 մլն, 2009 թվականի 371.6 մլն ՀՀ դրամի փոխարեն:

• Ներկայացուցչական ծախսեր՝ 47.590 հազ. դրամ

2010թ-ին նախատեսվում են մի շարք միջազգային պատվիրակությունների ընդունելություններ՝ ինչպես միջազգային բանկային և ֆինանսական կազմակերպություններից, այնպես էլ ազգային/կենտրոնական և առևտրային բանկերից: Այդ պատվիրակությունների ընդունելության հետ կապված ծախսերի թվում ներառվում են կեցության հետ կապված ծախսերը և այլն: 2010թ-ի ընթացքում նախատեսվում է նաև Երևանում անցկացնել մի շարք միջազգային ձևաչափի սեմինար-դասընթացներ, որոնք կազմակերպվելու են ՀՀ կենտրոնական բանկի Նիդեռլանդների, Գերմանիայի, Չեխիայի, Լեհաստանի և Ֆրանսիայի ազգային/կենտրոնական բանկերի հետ համատեղ: Չնայած, որ, նախատեսվում է ՀՀ տարածքում կազմակերպվող հատուկ ծրագրերի և դրա հետ կապված դասախոսների հրավիրման քանակի աճ, նախորդ տարվա նկատմամբ ներկայացուցչական ծախսերը թողնվել են անփոփոխ:

• Ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործում՝ 66,506.0 հազ. դրամ

ՀՀ կենտրոնական բանկում շահագործվում է 24 ավտոմեքենա: 2010թ ավտոմեքենաների քանակի ավելացում չի նախատեսվում: Ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործման ծախսերի հաշվարկները կատարվել են հիմք ընդունելով 2009թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից վառելիքի ձեռք բերման և ավտոմեքենաների տեխսպասարկման համար կնքված պայմանագրերը:

Հաշվի առնելով 2008թ և 2009թ I կիսամյակում ավտոմեքենաների սպասարկման վրա կատարված ծախսերը /ամսական 78.000ՀՀ դրամ/ 2010թ ծառայողական

փոխադրամիջոցների սպասարկման համար նախատեսվող գումարը սահմանվել է՝ 22.464.000 ՀՀ դրամ:

24ավտոմեքենա x 78.000 ՀՀ դրամx12ամիս =22.464.000 ՀՀ դրամ

Վառելանյութի ձեռք բերման համար պլանավորվել է 43.042.000 ՀՀ դրամ :

2010թ բենզինի 1 լիտրի համար կանխատեսվող գինը սահմանվում է 420.0 ՀՀ դրամ է, իսկ դիզ վառելիքի 1 լիտրի գինը՝ 350.0 ՀՀ դրամ, մինչդեռ 2009թ. կանխատեսվող գինը բենզինի 1 լիտրի համար եղել է 500.0 ՀՀ դրամ, իսկ դիզ վառելիքի համար 1 լիտրը՝ 450.0 ՀՀ դրամ:

ՀՀ կենտրոնական բանկի 24 ավտոմեքենաներից բենզինով աշխատում են ընդամենը 22-ը: ՀՀ կենտրոնական բանկի Դիլիջանի և Սյունիքի ՏԴԿ-ների շին.աշխատանքների հետ կապված և սպասարկման նպատակով կանխատեսվում է այդ ուղղություններով գործուղումների ծավալների ավելացում, որն իր հերթին կբերի բենզինի ծավալների ավելացման: Հիմքը 2009թ. գործուղումների քանակը և 2010թ դրանց կանխատեսվող ավելացումները, բենզինի ամսական միջին ծախսը նախատեսվում է՝ 310լ x22=6.800լ.: Բենզինի համար պահանջվող գումարի նվազեցումը պայմանավորված է 2010թ. կանխատեսվող գնի հետ:

6.800լ x 420դր x 12ամիս = 34.300.000 ՀՀ դրամ

2010թ ՀՀ կենտրոնական բանկում դիզվառելիքով շահագործվելու է 1 ավտոբուս և Սիքստիշի L200 մակնիշի Ջիպ ավտոմեքենան, որոնց ամսական ծախսը, ելնելով 2008թ. և 2009թ. I կիսամյակի փաստացի տվյալներից, կազմում է միջինը 1.200լ՝

1.200լ x 350դր x 12ամիս = 5.040.000 ՀՀ դրամ

ՀՀ կենտրոնական բանկի Ծաղկաձորի ՏԴԿ-ի և «Սյունիք»հ/տ համար նախատեսված է ձեռք բերել թվով 2 հատ տրակտոր, իսկ Ծաղկաձորում առկա 1 տրակտորը պետք է հանձնվի «Վան» հանգստյան տանը: 2010թ-ին յուրաքանչյուր տրակտորի համար նախատեսվում է ամսական 185լ դիզ. վառելիք:

170լ x 3տրակտոր x 350դր. x 12ամիս= 2.142.000 ՀՀ դրամ:

Ընդամենը դիզ. վառելիքի ծախս՝ 5.040.000+2.142.000=7.182.000 ՀՀ դրամ:

Քսայուղեր ձեռք բերելու համար 2010թ. նախատեսվում է 1.560.000 ՀՀ դրամ: Բանկի 24 ավտոմեքենաների շարժիչների համար անհրաժեշտ է ստանդարտներին համապատասխան բարձրորակ յուղ: Նախատեսվում է յուրաքանչյուր ավտոմեքենային տարեկան 5 անգամ յուղի փոխում: Մեկ անգամվա յուղի փոխման արժեքն է 13.000 ՀՀ դրամ:

24 ավտոմեքենա x 5անգամ x 13.000 հազ =1.560.000 ՀՀ դրամ:

Այլ տրանսպորտային ծախսերը կկազմեն 1.000.000 ՀՀ դրամ: Այս գումարը նախատեսվում է տեխնիկական զննման, ՊետԱվտոՏեսչության և այլ հնարավոր ծախսերի իրականացման նպատակով:

2010 թվականին ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործման հետ կապված ծախսերը պլանավորվել են 8 տոկոսով պակաս 2009թ նկատմամբ: Ընդ որում նվազումը ավելի մեծ կլիներ, եթե չավելանար Դիլիջանի և Սյունիքի ՏԴԿ-ների շինարարական աշխատանքների և սպասարկման հետ կապված այդ ուղղություններով գործուղումների քանակը, հետևաբար նաև վառելիքի ծախսը:

2. Լրատվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման ծախսեր՝ 58,112.7 հազ. դրամ

Հաշվի առնելով հայտարարությունների ծավալի և հաճախականության աճի հնարավորությունը, ԿԲ կողմից մամուլում տարբեր հայտարարությունների տպագրման ծախսերի համար նախատեսվում է 7 մլն դրամ՝ ներառված են նաև Banks.am և Career Center.am ինտերնետային սայթերում հայտարարությունների տեղադրման ծախսերը (համապատասխանաբար 84000 դրամ մեկ տարվա համար անսահմանափակ քանակությամբ հայտարարությունների տեղադրման համար և 289000 դրամ (գումարը նախատեսված է տարեկան 20 հատ հայտարարությունների համար)): ԿԲ հաշվեկշիռները, արտաքին պահուստների մասին տեղեկատվությունը, անպարտաճանաչ վարկառուների ցանկը, թափուր աշխատատեղերի և ձեռքբերման մրցույթների մասին հայտարարությունները տպագրվելու են «Ազգ», «Հայաստանի Հանրապետություն», «Հայոց Աշխարհ», «Առավոտ», «Գոլոս Արմենիի» թերթերում, «Բազիս» ամսագրում:

ՀՀ կենտրոնական բանկի և Հայաստանի բանկային համակարգի վերաբերյալ տեղեկատվության տեղադրում արտասահմանյան հրատարակություններում նախատեսվում է 500 հազ դրամ:

Մասնագիտական գրականության ձեռք բերելու համար նախատեսվում է 9,112.7 հազ դրամ:

Ամսագրերի և թերթերի բաժանորդագրության համար նախատեսվում է 11 մլն դրամ:

Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական, ներքաղաքական, ինչպես նաև միջազգային նորություններին իրազեկ լինելու նպատակով անհրաժեշտ է Հայաստանում լույս տեսնող տնտեսական և տարբեր քաղաքական ուղղվածություն ունեցող մի շարք թերթերի, ինչպես նաև ֆինանսաբանկային տեղեկատվություն պարունակող ռուսական և արտասահմանյան թերթերի և ամսագրերի բաժանորդագրություն: 2010 թ-ին շարունակվելու են մի շարք արտասահմանյան մասնագիտական ամսագրերի բաժանորդագրությունները, ինչպես նաև բաժանորդագրվելու ենք մի քանի նոր ամսագրերի:

ՌԴ-ում հրատարակվող ամսագրերի բաժանորդագրության գներն ունեն աճման միտում, առնվազն 10 %-ով՝ 2006թ-ի ՌԴ ամսագրերի բաժանորդագրության գինը կազմել է 3 մլն 752 հազար դրամ, 2007թ-ին՝ 3 մլն 758 հազ դրամ, 2008թ-ին՝ 4 մլն 35 հազ դրամ, 2009 թ-ին՝ 5.399.800 դրամ: Բաժանորդագրվող ընկերությունների ներկայացուցիչներից ճշտվել է, որ ակնկալվում է ՌԴ ամսագրերի որոշակի թանկացում: Բացի այդ, տարվա ընթացքում ԿԲ ստորաբաժանումները հայտեր են ներկայացնում տարբեր արտասահմանյան պարբերականների ձեռքբերման համար, մասնավորապես, էլեկտրոնային հոդվածներ տարբեր պարբերականներից:

Այդ թերթերի և ամսագրերի (հայկական, ռուսական և արտասահմանյան) բաժանորդագրության համար 2010թ. նախատեսվում է 11 մլն դրամ:

ՀՀ-ում հրատարակվող թերթերի բաժանորդագրության արժեքը, որը վճարվում է փաստացի մատակարարված թերթերի օրինակների հիման վրա ներկայացվող հաշվով, տարեկան կտրվածքով սովորաբար չի գերազանցում 500.000 դրամը:

Լրատվական գործակալությունների նյութերի ձեռք բերման համար նախատեսվում է 6 մլն 500 հազ դրամ:

ՀՀ, տարածաշրջանային, ԱՊՀ այլ երկրների և միջազգային կարևոր ֆինանսատնտեսական իրադարձություններին ԿԲ աշխատակիցներին իրազեկելու նպատակով նախատեսվում է շարունակել պայմանագրերը լրատվական գործակալությունների հետ, որոնք տրամադրում են վերոհիշյալ տեղեկատվությունը:

Գումարը պայմանավորված է լրատվական գործակալությունների արտադրանքի արժեքի աճման հնարավորությամբ: Ենթադրում ենք, որ գործակալություններից կարող ենք նաև այլ տիպի ծառայություններ ստանալ՝ մասնավորապես, տարբեր թեմաներով վերլուծություններ: Ծախսերը կկազմեն 6.5 մլն դրամ՝ հաշվի առնելով լրատվական գործակալությունների ծառայությունների գների 20 տոկոսանոց հավանական թանկացման հնարավորությունը:

Ֆիլմի և տեսահոլովակի նկարահանման համար նախատեսվում է 15 մլն դրամ:

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայությունը շարունակելու է տարբեր բացատրական և գովազդային տեսահոլովակների նկարահանումը, ռադիոգովազդների հեռարձակումը. ծախսերը կկազմեն 15 մլն դրամ: Նախատեսվում են բացատրական տեսա- և օտոդիոնյութերի պատրաստում ֆինանսական ծառայությունների սպառողների շահերի պաշտպանության, անկանխիկ վճարումների զարգացման խթանման թեմաներով: 2010 թ-ին նախատեսվում է Հայաստանի մասին հատուկ հոլովակի նկարահանում, որը պետք է տրամադրվի Էգմոնտ խմբին: Այս ծախսերի համար նախատեսվում է 3 մլն դրամ: Կոնկրետ նպատակային խմբերի ֆինանսական և տնտեսագիտական գիտելիքների ավելացմանն ուղղված տեսահոլովակների նկարահանման համար նախատեսվում է 2 մլն դրամ:

Հասարակայնության հետ կապերի գծով նախատեսվում է 7 մլն դրամ:

Այս հոդվածի ծախսերը նախատեսված են տարբեր PR ակցիաների, ցուցահանդեսների կազմակերպման և ուսանողների՝ Իսահակ Իսահակյանի անվան կրթաթոշակների համար: 2010 թ-ին նախատեսվում կրթաթոշակներ սահմանել լավագույն 8 ուսանողների համար, կտրվեն ամսական 50.000-ական դրամ: Ծախսերը կկազմեն 4 մլն դրամ:

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայությունը նախատեսում է կրթական տիպի, ֆինանսական ծառայությունների սպառողների շահերի պաշտպանության, անկանխիկ վճարումների զարգացումը խթանող և այլ PR ակցիաներ, որոնց ընթացքում, ի թիվս այլ միջոցառումների, հնարավոր է, որ կազմակերպվեն համապատասխան ցուցահանդեսներ, թեմատիկ դասախոսություններ: Նախատեսվում է 3 մլն դրամ, որը ներառում է՝

1. ցուցավահանակների պատրաստում, ձևավորում և ներկայացում՝ 500 հազ դրամ,
2. ցուցահանդեսի տարածքի վարձակալություն՝ 800 հազ դրամ,
3. մինչև 10 աշխատակիցների գործուղում մարզեր՝ 850 հազ դրամ,
4. հյուրասիրության ծախսեր՝ 350 հազ դրամ:

Մարզերից ԿԲ դպրոցականների այցելությունների (այցելությունը ներառում է սննուն ու հյուրեր, քաղցրավենիք, բուտերբրոդներ) համար կծախսվի 500 հազար դրամ:

Ուսուցիչների վերապատրաստման համար նախատեսվում է 2 մլն դրամ:

2010թ. նախատեսում ենք շարունակել տնտեսագիտական թեքումով դպրոցների ուսուցիչների համար կրթական ծրագիրը: Երկշաբաթյա դասընթացներ կկազմակերպվեն Ֆինանսաբանկային քոլեջում, որի ծախսերը չեն գերազանցի 2 մլն դրամը «Ֆինանսաբանկային Քոլեջ» Հիմնադրամի համապատասխան կարգի համաձայն

դասընթացի յուրաքանչյուր ակ/ժամ-ի արժեքը կազմում է 2500 - 3500 ՀՀ դրամ: Վերը նշված դասընթացները դիտվել են որպես կորպորատիվ պատվեր (հաշվարկվել է մեկ խմբի՝ 10-ը մասնակիցների համար) և լրացուցիչ տրամադրվել է շուրջ 60% զեղչ:

3. Տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման հետ կապված ծախսեր՝ 83,447.7 հազ. դրամ

2010թ. -ին կենտրոնական բանկի ծառայողների աշխատանքի նորմալ պայմաններ ապահովելու նպատակով արագամաշ առարկաների դուրսգրման հետ կապված ծախսերը կկազմեն 83,850.1 հազ. դրամ: Տնտեսական ծախսերը հիմնականում ներառում են կենտրոնական բանկի շենքի մաքրության և բնականոն գործունեության ապահովման, էլեկտրասարքավորումների վերանորոգման համար անհրաժեշտ նյութերի ձեռքբերումը և արխիվի կարգավորումը: Տնտեսական նյութերի սպառումը 2010 թվականին կավելանա, որը պայմանավորված է Սյունիքի ՏԴԿ-ի և ՀՀ ԿԲ վարչական շենքի շահագործման հետ, սակայն տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման հետ կապված ծախսերը պլանավորվել են 2 տոկոսով պակաս 2009 թվականի նկատմամբ:

4. Ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսեր՝ 61,900.3 հազ. դրամ

ՀՀ կենտրոնական բանկի հեռախոսային և ֆաքսիմիլային կապի անխափան աշխատանքն իրականացնում են «Արմենթել» ՀԶԲԸ (Երևանի քաղաքային հեռախոսակապի ծառայություն, բջջային հեռախոսակապի ծառայություն (Բիլայն և Վիվասել՝ Ղ. Տելեկոմ ՓԲԸ), Գեղարքունիքի, Կոտայքի, Լոռու և Սյունիքի մարզերի տարածքային հեռախոսային կապի ծառայություն), որոնց հետ կնքված են համապատասխան պայմանագրեր և մատուցվող ծառայությունները որոշվում են ըստ սահմանված գնացուցակների: Հաշվարկներում ներառվել են արոնենտային վարձը, խոսակցությունների վճարները, նոր հեռախոսահամարների միացումը, սակագների բարձրացման միտումը, բուլետենների կիրառումը՝

Հաշվարկներում ներառվել են արոնենտային վարձը, խոսակցությունների վճարները, նոր հեռախոսահամարների միացումը, սակագների բարձրացման միտումը, բուլետենների կիրառումը :

- Քաղաքային հեռախոսակապ– 50.418.300 ՀՀ դրամ (5.280.000+ 27.400.032+11.224.668+240.000 +6.273.600)

ՀՀ կենտրոնական բանկում առկա է 88 քաղաքային հեռախոսագիծ

ա) Բաժանորդային վճար՝ 5.280.000 ՀՀ դրամ

88 հ/գիծ. x 5.000 դր. x 12 ամիս = 5.280.000 ՀՀ դրամ

բ) Միջքաղաքային խոսակցությունների վճար՝ 27.400.032 ՀՀ դրամ

2009թ. արդյունքներից ելնելով, ամիսը 25 947 դր. 1 հեռ. միջին վճարը

88 հեռ. x 25.947 դր. x 12 ամիս = 27.400.032 ՀՀ դրամ

գ) Ներքաղաքային խոսակցություններ՝ 11.224.668 ՀՀ դրամ

Հաշվի առնելով բուլետենների կիրառումը՝ օրական միջինը 1 հեռ.՝ 104 բուլետեն

= 11.224.668 ՀՀ դրամ

դ) Ուղիղ կապ՝ 240.000 ՀՀ դրամ

ՀՀ կենտրոնական բանկում ուղիղ կապով շահագործվում է 5 հեռախոսակապ

5 հեռ. X4.000 դրամ x 12 ամիս = 240.000 ՀՀ դրամ:

ե) E1 հոսք՝ 6.273.600 ՀՀ դրամ

522.800դրx12 ամիս = 6.273.600 ՀՀ դրամ

- «Վան» հանգստյան տուն՝ 360.000 ՀՀ դրամ

ա) արոնենտային վճար

2 հեռ. x 5.000 դրամ x 12ամիս = 120.000 ՀՀ դրամ

բ) միջքաղաքային խոսակցությունների վճար

1 հեռ. x 20.000 դրամ x12 ամիս = 240.000 ՀՀ դրամ

- Քաղաքային կառավարական հեռախոսակապ (ԱԱՆ) 800.000 ՀՀ դրամ

2 x 33.333դր. x 12 ամիս = 800.000 ՀՀ դրամ

- Բջջային հեռախոսակապ 1.680.000 ՀՀ դրամ

ԿԲ-ում շահագործվում է 3 բջջային հեռախոս՝ 1 x 80.000 դր. x 12 ամիս = 960.000 ՀՀ դրամ

1 x 40.000 դր. x 12 ամիս = 480.000 ՀՀ դրամ

1 x 20.000 դր. x 12 ամիս = 240.000 ՀՀ դրամ

- Գորիս՝ 396.000 ՀՀ դրամ

1 հեռ. x 10.000 դրամ(միջքաղաքային և խոսելավարձ) x 12 ամիս = 120.000 ՀՀ դրամ

3 հեռ. x 5.000 դրամ (բաժանորդային վարձ) x 12 ամիս = 180.000 ՀՀ դրամ

2 հեռ. x 4.000 դրամ (ուղիղ գծի բաժանորդային վարձ) x 12 ամիս = 96.000 ՀՀ դրամ

- Վանաձոր՝ 636.000 ՀՀ դրամ: «Վանաձորի» ՏԴԿ տարածքի ընդլայնման պատճառով նպատակահարմար է նախատեսել 5 քաղաքային հեռախոսագիծ և 2 ուղիղ գիծ:

1 հեռ. x 20.000 խոսելավարձ x 12 ամիս = 240.000 ՀՀ դրամ

5 հեռ. x 5.000 բաժանորդային վարձ x 12 ամիս = 300.000 ՀՀ դրամ

2 հեռ. x4.000 ուղիղ կապ x 12 ամիս = 96.000 ՀՀ դրամ

- Տարածաշրջանային բաժանմունք՝ 3.070.000 ՀՀ դրամ

ա) բաժանորդային վճար 10 x 5.000 բաժանորդային վարձ x 12 = 600.000 ՀՀ դրամ

բ) միջքաղաքային 10 x10.000 x 12= 1.200.000 ՀՀ դրամ

գ) 2 քաղաքային գիծ 28 ԱՀԿ 2 x 635.000=1.270.000 ՀՀ դրամ

- Սյունիքի ՏԴԿ՝ 840.000 ՀՀ դրամ

ա) բաժանորդային վճար՝ 5×5.000 բաժանորդային վարձ $\times 12$ ամիս = 300.000 ՀՀ դրամ

բ) միջբաղաքային՝ 5×9000 դր $\times 12$ ամիս = 540. 000 ՀՀ դրամ

Չնախատեսված ծախսեր – 3.700 հազ ՀՀ դրամ

Կապի միջոցների գծով ծախսերը 2010 թվականին պլանավորվել են 200 մլն-ով պակաս նախորդ տարվա նկատմամբ: Պետք է ասել, որ Սյունիքի ՏԴԿ-ի, Վանաձորի ՏԴԿ-ի շահագործման հետ կապված ակնկալվում է, որ կապի միջոցների գծով ծախսերը 2009 թվականի նկատմամբ կավելանան: Սակայն այդ ծախսերը պլանավորվել են նախորդ տարվանից պակաս, հետևաբար լրացուցիչ ծախսերը իրականացվելու են կապի միջոցների խնայողաբար օգտագործման արդյունքում առաջացող խնայողությունների հաշվին:

5. Չնախատեսված ծախսեր՝ 15,000.0 հազ. դրամ

«ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 13-րդ հոդվածի համաձայն՝ վարչական ծախսերում ներառված է «Չնախատեսված ծախսեր (ծախսերի պահուստ)» հոդվածը: Այս ծախսային հոդվածը նախատեսված է ՀՀ օրենքների և գործող տարբեր բնույթի սակագների փոփոխությամբ առաջացած գերաժախսերի փակման համար, ինչպես նաև որպես այլ բնույթի նպատակներով կատարվող վարչական ծախս:

Ընդամենը վարչական ծախսեր՝ 4,923,439.0 հազ. դրամ

ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՉՆԵՐՔԵՐՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

1. Աշխատանքային շենքերի և շինությունների կառուցում, ձեռքբերում և կապիտալ վերանորոգում՝ 8,890,000.0 հազ. դրամ

Այս գումարով նախատեսվում է ՀՀ ԿԲ կողմից հայտարարված մրցույթում հաղթած կազմակերպությունների կողմից ներկայացված նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի հիման վրա իրականացնել ՀՀ կենտրոնական բանկի 3-րդ մասնաշենքի, Դիլիջանի ՏԴԿ-ի և հարակից ենթակառուցվածքների կառուցման հետ կապված հետևյալ աշխատանքները՝

- ✓ շին-մոնտաժային, հարդարման, ինժեներական ցանցերի անցկացման աշխատանքներ,
- ✓ կաթսայատան շինմոնտաժային աշխատանքներ,
- ✓ այցելուների սրահի շինմոնտաժային և վիզուալիզացիոն աշխատանքներ,
- ✓ գազով հրդեհամարման համակարգի տեղադրման աշխատանքներ,
- ✓ վերելակների ձեռքբերում,
- ✓ ցանցերի և անվտանգության համակարգի անցկացման աշխատանքներ,
- ✓ հեղինակային հսկողություն,
- ✓ տեխնիկական հսկողություն

- ✓ հողի ձեռք բերման, հողային և երկաթ-բետոնյա կարկասի շինմոնտաժային աշխատանքներ,
- ✓ դիզայն նախագծի փաստաթղթերի պատրաստման աշխատանքներ,
- ✓ ինժեներական ցանցերի շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացման աշխատանքներ,
- ✓ մասամբ արտաքին և ներքին հարդարման աշխատանքներ,

Դիլիջանի ֆինանսաբանկային համալիրի կառուցման նպատակով 2010թ. բյուջեով նախատեսվել է 6.63 մլրդ ՀՀ դրամ:

III մասնաշնչի աշխատանքների ավարտման համար պլանավորվել է 2010թ. բյուջեով նախատեսվել է 2.26 մլրդ ՀՀ դրամ:

2. Համակարգչային տեխնիկայի, գրասենյակային գույքի, կապի միջոցների և բանկի հիմնական գործունեությանն առնչվող այլ հիմնական միջոցների ձեռքբերում և կապիտալ վերանորոգում՝ 1,730,798.9 հազ. դրամ

Համակարգչային տեխնիկա՝ 1.188.511,9 ՀՀ դրամ

Համակարգչային տեխնիկայի ձեռքբերման ծրագիրը ընդգրկում է համակարգիչների, հարակից սարքավորումների, ծրագրային ապահովման, կապի սարքավորումների ձեռքբերում 2010 թվականի ընթացքում և հիմնված է հետևյալ սկզբունքների վրա, որոնք սահմանված են ՀՀ կենտրոնական բանկի ավտոմատացման ռազմավարությունում և հավանության է արժանացել ՀՀ կենտրոնական բանկի Խորհրդի կողմից, բխում են միջազգային փորձից և բանկային համակարգի զարգացման միտումներից:

ա) ՀՀ կենտրոնական բանկի բոլոր ֆունկցիոնալ աշխատակիցները պետք է ունենան իրենց համակարգիչները: Այս խնդիրը ՀՀ ԿԲ-ում գործնականորեն լուծված է: Աշխատակայանների քանակի ավելացումը կարող է կատարվել կառուցվածքային փոփոխությունների հետևանքով, եթե ավելանա աշխատակիցների քանակը, կամ եթե որոշակի կիրառական ֆունկցիաների իրականացման համար պահանջվեն լրացուցիչ համակարգիչներ, որոնք կկատարեն հատուկ ֆունկցիոնալ խնդիրներ: Ընդ որում օգտագործվող համակարգիչները՝ ինչպես սերվերները այնպես էլ աշխատանքային կայանները ըստ անհրաժեշտության պետք է թարմացվեն: Համակարգիչների բարոյական և ֆիզիկական հնացումը (մաշվածքը) տեղի է ունենում 3-5 տարիների ընթացքում կախված օգտագործման ոլորտից. այդ պատճառով ՀՀ ԿԲ համակարգիչները որպես կանոն փոխարինվում են 5 տարին մեկ՝ հին համակարգիչները օտարվում են և դրանց փոխարեն ձեռք են բերվում նորերը:

բ) ՀՀ կենտրոնական բանկի ավտոմատացված բանկային համակարգերի անխափան, հուսալի և անվտանգ աշխատանքը ապահովելու համար բոլոր համակարգիչները պետք է ապահովված լինեն անխափան էլեկտրասնուցման սարքերով: ՀՀ կենտրոնական բանկի համակարգիչների մեծամասնությունը գործնականորեն համալրված են անխափան սնուցման սարքերով և այդ պատճառով նորերի ձեռք բերումը պայմանավորվում է հիմնականում նոր սերվերների և

աշխատակալանքների ձեռք բերումով կամ ֆիզիկապես և բարոյապես մաշված հների փոխարինումով:

զ) ՀՀ կենտրոնական բանկում տպող սարքերը պետք է օգտագործվեն օպտիմալ ձևով, այսինքն մինիմալ քանակությամբ ապահովեն մաքսիմալ արտադրողականություն և բարձր որակ: Դա ապահովվում է անհատական օգտագործման ասեղնային և շիթային տպող սարքերի փոխարեն ցանցային լազերային տպող սարքերի օգտագործումով և գործող լազերային տպող սարքերի հիմնականում ցանցային եղանակով օգտագործումով: Նախորդ տարիներին տվյալ սկզբունքի կիրառումը բերեց տպող սարքերի ընդհանուր քանակի էական նվազման: Բացառություն են կազմում փոքր չափի հատուկ բանկային ասեղնային կամ լազերային տպող սարքերը, որոնց միջոցով ֆինանսական գործառնություններ իրականացնող աշխատակիցները տպում են հատուկ ֆորմատի բազմաշերտ ֆինանսական բլանկեր կամ սահմանված ֆորմատի այլ բլանկեր:

դ) ՀՀ կենտրոնական բանկում օգտագործվող ստանդարտ ծրագրային համակարգերը և փաթեթները պետք է անընդհատ թարմացվեն նոր տարբերակներով՝ աշխարհում կիրառվող նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաներին համապատասխան: Հակառակ դեպքում ՀՀ ԿԲ-ը շատ արագ հետ կմնա տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացումներից և հնարավոր չի լինի ներդնել և շահագործել նոր կիրառական ծրագրային համակարգեր, որոնք իրականացնում են ժամանակակից ֆինանսական և բանկային տեխնոլոգիաներ, ինչպես նաև արդյունավետ մշակել և պահպանել անընդհատ աճող ֆինանսական և տնտեսական տեղեկատվության ծավալները:

դ) ՀՀ կենտրոնական բանկի լոկալ համակարգչային ցանցը, միջբանկային համակարգչային ցանցը, էլեկտրոնային կապի և վճարումների այլ համակարգերը անընդհատ պետք է զարգանան հուսալիության և անվտանգության բարձրացման, արտադրողականության ավելացման, ժամանակակից տեխնիկական և ծրագրային միջոցների կիրառման ուղղություններով:

զ) ՀՀ կենտրոնական բանկում նոր կիրառական և ինֆրակառուցվածքի կառավարման ծրագրային նոր համակարգերի մշակման և տեստավորման գործընթացները պետք է ամբողջովին տարանջատված լինեն իրական համակարգերի շահագործման գործընթացներից: Այդ իրականացնելու համար ԿԲ-ում ստեղծվում է առանձին տեստային լոկալ ցանց իր համակարգիչներով և սերվերներով, որոնք օգտագործվում են ծրագրավորողների և տեստավորողների կողմից նոր համակարգերի տեստավորման և մշակման աշխատանքներ կատարելու ժամանակ: Սա համապատասխանում է միջազգային ստանդարտներին և լավագույն փորձին: ՀՀ կենտրոնական բանկում ինտերնետային ցանցը առանձնացված է լոկալ ցանցից և համապատասխանաբար Ինտերնետի հետ աշխատանքը հիմնականում իրականացվում է առանձնացված համակարգիչներից, որոնք օգտագործվում են միայն այդ նպատակի համար: Բացի այդ տվյալ համակարգիչներից աշխատակիցները օգտվում են նաև էլեկտրոնային փոստի ծառայություններից: Ընդ որում ամեն բաժին ունի առնվազն մեկ առանձնացված ինտերնետային համակարգիչ, իսկ շատ բաժիններ՝ մեկից ավել կախված տվյալ բաժնի ֆունկցիոնալ պարտականություններից:

Համաձայն տվյալ սկզբունքների, ՀՀ կենտրոնական բանկի ավտոմատացման ռազմավարության, ՀՀ կենտրոնական բանկի ավտոմատացման ներկա վիճակի և զարգացման պլանների, կազմված է 2010 թվականի համակարգչային տեխնիկայի և ծրագրային համակարգերի ձեռքբերման ծրագիրը: ՀՀ կենտրոնական բանկում որպես կանոն ձեռք է բերվում բարձրորակ այսպես կոչված "Brand Name" կարգի համակարգչային տեխնիկա միայն մրցութային հիմունքներով: Համակարգչային տեխնիկան, որպես կանոն DELL, Hewlett Packard, IBM, Cisco Systems, Huawei-3Com և այլ հանրահայտ ֆիրմաների արտադրանքը հիմնականում արտադրված է ԱՄՆ-ում կամ եվրոպական երկրներում: Փորձը ցույց է տալիս, որ նշված տեսակի տեխնիկան ունի բարձր որակ, լավ և երկարաժամկետ (3 տարի) երաշխիքային սպասարկում, բարձր հուսալիություն և տեխնիկական զարգացման լայն հնարավորություններ: Հաշվի առնելով բանկային ավտոմատացված համակարգերին ներկայացվող տեխնիկական ռիսկերի նվազեցման, հուսալիության, անխափան աշխատանքի և անվտանգության բարձր պահանջները, նման բարձրորակ տեխնիկայի օգտագործումը ՀՀ կենտրոնական բանկում անհրաժեշտություն է: Ստորև բերվող հաշվարկները հիմնված են նշված համակարգչային տեխնիկայի ստանդարտ գների վրա, որոնք մոտավորապես 25% ավելի թանկ են ոչ "Brand Name" համակարգչային տեխնիկայից: Ձեռքբերման մրցութային եղանակը թույլ է տալիս ձեռք բերել տեխնիկական հայկական շուկայում առկա մինիմալ գներով: Տեղեկատվական համակարգերի կառավարման վարչության կապիտալ ներդրումների ծրագրով 2010թ. նախատեսվում են հետևյալ ձեռքբերումները: Ստորև բերվող ծախսերում հաշվի է առնված այն հանգամանքը, որ ԿԲ-ը 2005 թվականից վճարում է ավելացված արժեքի հարկ, հետևաբար բոլոր ծախսերի հաշվարկում ներառված է 20% ԱԱՀ:

2010 թ. նախատեսվում է ձեռք բերել 16 նոր համակարգիչներ, որոնցից՝ 5-ը կկազմեն ԿԲ համակարգիչների պահուստային ֆոնդը, 11-ը համալրելու են ԿԲ-ի ստորաբաժանումներում նոր բացվող աշխատատեղերը

2010թ. կենտրոնական բանկի ստորաբաժանումների կողմից օգտագործվող և հատուկ նշանակության ֆունկցիոնալ համակարգիչներից և փորձարկումների ստեղծում օգտագործվող համակարգիչներից 112-ը և ԿԲ-ի պահուստային բանկում օգտագործվող համակարգիչներից 8-ը կլինեն հինգ տարուց ավել շահագործման մեջ, հետևաբար նրանք ենթակա են փոխարինման նորերով կենտրոնական բանկում ընդունված նորմերի համաձայն, որոնք հաստատվել են կենտրոնական բանկում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման և զարգացման ռազմավարական ծրագրով:

Այսպիսով համակարգիչների, որոնք պետք է փոխարինեն հինգ տարուց ավել շահագործվող համակարգիչները և ձեռքբերվելիք հավելյալների ընդհանուր քանակը կազմում է 136, իսկ արժեքը՝ 136×750.0 հազ դրամ = 102,000.0 հազ դրամ:

2010թ. կենտրոնական բանկում օգտագործվող սերվերներից 6-ը կլինեն հինգ տարուց ավել շահագործման մեջ, հետևաբար նրանք ենթակա են փոխարինման նորերով կենտրոնական բանկում ընդունված նորմերի համաձայն, որոնք հաստատվել են կենտրոնական բանկում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման և

զարգացման ռազմավարական ծրագրով: Այս նպատակով անհրաժեշտ է ձեռք բերել 6 նոր սերվեր: Սերվերի ձեռք բերման արժեքը կկազմի $6 \times 4.430.000$ դրամ = 26.580.000 դրամ: Ընդորում այս սերվերները հանդիսանալու են ինտերնետային սերվերների պահուստայինները՝ WEB, MAIL, 3 հատ պաշտպանիչ ISA և Դոմեյնի կառավարիչ, և այդ պատճառով նրանք պետք լինեն կամ Բլեյդ համալիրի կազմում կամ դարակային սերվերներ, միավորված մեկ պահարանում: Նշված տարբերակներից մեկի ընտրությունը կախված է 2009 թվականին ձեռքբերվելիք սերվերային համալիրի տեսակից, որի կազմում ընդգրկված են վերը նշված սերվերների հիմնական կրկնօրինակները: Եվս մեկ սերվեր անհրաժեշտ է ձեռք բերել ԿԲ-ի երրորդ մասնաշենքի նոր ստեղծվող անվտանգության համակարգի համար, որի արժեքը կկազմի 4,430.0 հազ դրամ: Սերվերների ընդհանուր արժեքը կկազմի 31,010.0 հազ դրամ:

ՀՀ կենտրոնական բանկի ավտոմատացված բանկային համակարգերի անխափան, հուսալի և անվտանգ աշխատանքը ապահովելու համար բոլոր համակարգիչները պետք է ապահովված լինեն անխափան էլեկտրասնուցման սարքերով: 2010 թ. կենտրոնական բանկի ստորաբաժանումների համար նախատեսվում է ձեռք բերել 69 հատ անխափան սնուցման սարքեր նոր ձեռք բերվող համակարգիչների հետ օգտագործելու, հնացածները փոխարինելու և նման սարքեր չունեցող համակարգիչները համալրելու համար, որոնց ընդհանուր արժեքը կկազմի 69×40 հազ դրամ = 2,760.0 հազ դրամ:

2010թ. անխափան սնուցման սարքեր նախատեսվում է ձեռք բերել նոր սերվերային համալիրի կազմում շահագործելու համար : Դրանց թիվը 2 է: Այսպիսով անխափան սնուցման սարքերի ձեռք բերման արժեքը կկազմի 2×260.0 հազ դրամ = 520.0 հազ դրամ: Բացի այդ անհրաժեշտ է ձեռք բերել 3 հատ անխափան սնուցման սարք ԿԲ-ի երրորդ մասնաշենքի նոր ստեղծվող անվտանգության համակարգի անխափան էլեկտրասնուցումը ապահովելու համար, որոնց արժեքը կկազմի 3×260.0 հազ դրամ = 780.0 հազ դրամ: Հզոր անխափան սնուցման սարքերի ընդհանուր արժեքը կկազմի 1,300.0 հազ դրամ:

2010թ. նախատեսվում է ձեռք բերել 4 հատ Notebook տիպի համակարգիչներ, որոնցից մեկը նախատեսվում է օգտագործել Ֆինանսական դիտարկումների կենտրոնի կողմից տարբեր միջոցառումների ժամանակ օգտագործելու համար, իսկ երեքը կփոխարինեն ներկայումս գործող հինգ տարուց ավել հնության համակարգիչները: Notebook տիպի համակարգիչների ընդհանուր արժեքը կկազմի $4 \times 1,150.0$ հազ դրամ = 4,600.0 հազ դրամ: Այլ համակարգչային սարքավորումներ՝ 161,005.0 հազ դրամ:

Ներկայումս լայն տարածում են ստանում տերմինալային համալիրները, որոնց կազմում ընգրկված են սերվեր, տերմինալներ, որոնք փոխարինում են համակարգիչներին, և ծրագրային ապահովում, որը թույլ է տալիս աշխատակցին աշխատել տերմինալի միջոցով սերվերի հետ այնպես, ինչպես նա կաշխատեր իր համակարգիչի հետ: Տերմինալային սերվերների ներկայիս լայն տարածումը պայմանավորված է տերմինալների գների նվազեցման հետ, ինչը դարձնում է բավականին արդյունավետ դրանց օգտագործումը: Բացի այդ տերմինալային

սերվերների կիրառումը թույլ է տալիս բարձրացնել տեղեկատվական անվտանգության և հակավիրուսային պաշտպանության մակարդակը, բարձրացնում է աշխատակայանների կառավարելիությունը, նրանց սպասարկման արդյունավետությունը և օգտագործման ճկունությունը: ԿԲ-ի մի շարք աշխատատեղերում նպատակահարմար է օգտագործել տերմինալային սերվերները, մասնավորապես գործառնական, հաշվապահական հաշվառման, կանխիկ դրամով գործառնությունների և այլ վարչություններում, այցելուների կենտրոնում: Սակայն այդ տեխնոլոգիայի լայնածավալ ներդրման համար անհրաժեշտ է որոշ ժամանակ փորձնական շահագործել նման համակարգը և հետո միայն կիրառել իրական աշխատանքի ժամանակ: Ուստի նախատեսվում է փորձնական շահագործման համար ծրագրավորման բաժնում ներդնել 10 տերմինալով համալրված տերմինալային սերվեր, որի միջոցով իրականացնել ծրագրերի մշակման և տեստավորման աշխատանքները: Այդ նպատակով պլանավորվում է ձեռք բերել 10 հատ տերմինալ և համապատասխան ծրագրային ապահովում, որոնց ընդհանուր արժեքը կկազմի 5,000.0 հազար դրամ, ընդ որում մեկ տերմինալի արժեքը՝ 500.0 հազար դրամ ներառում է նաև մոնիտորի և անհրաժեշտ ծրագրային ապահովման արժեքը:

2010 թվականին նախատեսվում է ներդնել տեսակոնֆերանսների անցկացման համակարգ, որը բաղկացած կլինի երկու ստուդիաներից՝ ԿԲ-ի շենքում և Ծաղկաձորի տարածքային մասնաշենքում տեղակայված և 3 տերմինալներից, տեղակայված ԿԲ-ի նախագահի, ՀՀ վարչապետի և հավանական է ՀՀ նախագահի մոտ: Համակարգը թույլ կտա անցկացնել տեսակոնֆերանսներ «Հայաստան 2020» ծրագրի շրջանակներում, Համահայկական բանկի խորհուրդի նիստերի ժամանակ, ԿԲ-ի գործընկերների և այլ միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ: Համակարգի տեղադրումը և գործարկումը հնարավոր է դառնում ԿԲ-ի Ծաղկաձորի տարածքային մասնաշենքը օպտիկամանրաթելային կապով ապահովելու շնորհիվ: Տեսակոնֆերանսների համակարգի տեխնիկական սարքավորումները նախատեսվում է ձեռք բերել հանրահայտ TANDBERG ֆիրմայի արտադրության: Համակարգի մոտավոր արժեքը կկազմի 76,905.0 հազար դրամ, որտեղ՝ ստուդիայի սարքավորումներ Երևանի համար ներառյալ տեսակոնֆերանսների սերվեր 45,500.0 հազար դրամ, ստուդիայի սարքավորումներ Ծաղկաձորի համար 15,000.0 հազար դրամ, անհատական տերմինալներ 3 հատ *5,350.0 հազար դրամ=16,050.0 հազար դրամ, ծրագրային արտոնագրեր 5*71.0 հազար դրամ=355.0 հազար դրամ:

ԿԲ-ի դահլիճների և խորհրդակցությունների սենյակների համար նախատեսվում է ձեռք բերել և գործարկել ժամանակակից պրոյեկցիոն ինտերակտիվ գրատախտակներ, որոնք թույլ են տալիս գրատախտակին արտապատկերել համակարգչից ցանկացած պատկեր և տեքստ, հատուկ մարկերներով կատարել այդ պատկերների վրա գրառումներ և ջնջումներ ու նորից հիշել փոփոխված պատկերները համակարգչում: Նախատեսվում է ձեռք բերել նման համակարգի 3 կոմպլեկտ, որոնց ամեն մեկի արժեքը կկազմի 1,700.0 հազար դրամ, իսկ ընդհանուր գումարը կկազմի 5,100.0 հազար դրամ:

2010 թվականին ձեռք են բերվելու և տեղադրվելու են ՀՀ ԿԲ-ի սերվերային սենյակների կլիմայական (ջերմաստիճան, խոնավություն և այլ) պայմանների հսկման և

ապահովման համակարգեր: 2010թ. նախատեսվում է ըստ անհրաժեշտության զարգացնել այդ համակարգերը, ինչպես նաև տեղադրել նման համակարգ ՀՀ ԿԲ-ի պահուստային բանկի սերվերային սենյակի տարածքում: Այդ կապիտալ ներդրումների մոտավոր արժեքը կկազմի 19,000.0 հազ դրամ:

2010 թվականին ԿԲ-ում ստեղծվելու է այցելուների կենտրոն, որը պետք ներկայացնի այցելուներին ԿԲ-ի պատմությունը և գործունեությունը, ինչպես նաև ՀՀ ֆինանսական համակարգը էլեկտրոնային եղանակով և հնարավորություն ընձեռի այցելուին ինտերակտիվ փոխգործակցել ներկայացվող նյութի հետ: Այդ նպատակով կենտրոնի տարբեր թեմատիկ բաժիններում պետք տեղադրվեն ինտերակտիվ տերմինալներ և ցուցադրման մոնիտորներ, որոնք միավորված պետք է լինեն մեկ միասնական համակարգում: Բացի այդ տերմինալների և մոնիտորների միջոցով այցելուներին կներկայացվեն անիմացիոն նյութեր՝ տեսաֆիլմեր, մուլտեր, թեմատիկ խաղեր և այլն: Կենտրոնը պետք է ունենա նաև փոքր լսարան, որը պատք է հագեցվի նյութերի ներկայացման համապատասխան սարքավորումներով: Այցելուների կենտրոնի գործունեությունը ապահովող ծրագրաապարատային համակարգի ձեռք բերման, նորդրման և գործարկման նախատեսվում է 55,000.0 հազ դրամ, ինչը ներառում է սերվերներ, ինտերակտիվ տերմինալներ, մեծ չափի տեսամոնիտորներ, համակարգիչներ, տեսապրոեկցիոն սարքավորումներ, անխափան սնուցման և կապի սարքավորումներ, նյութերի ներկայացման, անիմացիոն և խաղային ծրագրային ապահովում: Այսպիսով այս ենթահոդվածի սարքավորումների ձեռք բերման արժեքը կկազմի 161,005.0 հազ դրամ:

2010 թվականին նախատեսվում է ձեռք բերել 10 հատ ցանցային լազերային տպող սարքեր, որոնք հիմնականում կփոխարինեն տաս տարուց ավել շահագործվող հին տպող սարքերը և կտեղադրվեն նոր բացվող կառուցվածքային միավորներում ցանցային միացումով: Ցանցային լազերային տպող սարքերի ընդհանուր արժեքը կկազմի 10×788.0 հազ դրամ = 7,880.0 հազ դրամ:

2010 թվականին նախատեսվում է ձեռք բերել 8 հատ փոքր լազերային տպող սարքեր, որոնք հիմնականում տեղադրվելու են իրավաբանական վարչության գրասենյակներում, ոչ մեծ ծավալի փաստաթղթերը օպերատիվ տպելու համար: Փոքր լազերային տպող սարքերի ընդհանուր արժեքը կկազմի 8×132.0 հազ դրամ = 1,056.0 հազ դրամ:

2009թ. ստեղծվում է և արդեն փորձնական շահագործվում է փաստաթղթերի էլեկտրոնային պատկերների ստեղծման և փաստաթղթաշրջանառության ավտոմատացված համակարգ ու նրանց մուտքագրման կենտրոնը, ինչը ենթադրում է բոլոր փաստաթղթերի մուտքագրումը մեկ միասնական կետից: Կենտրոնի համար 2009թ. ձեռք են բերվում փաստաթղթերի էլեկտրոնացման համապատասխան սարքավորումներ, ընդորում սկանավորման սարքավորումը KODAK ֆիրմայի արտադրության է: 2010 թվականին նախատեսվում է ձեռք բերել ևս մեկ սկաներ KODAK i1440 (A3) մակնիշի, որը կօգտագործվի որպես պահուստային հիմնականի խափանումների և մեծ ծանրաբեռնվածության դեպքերում: Նշված սկաների արժեքը անցկացված մրցույթի արդյունքներով կկազմի 2,735.0 հազ դրամ:

ԿԲ-ում գործող HP ընկերության արտադրության Բլեյդ սերվերային համալիրի զարգացման ուղությամբ 2010 թվականին նախատեսվում է արագացնել սերվերների կապը ԿԲ-ի լոկալ ցանցի հետ՝ տեղադրելով երկու Cisco ընկերության արտադրության նոր ցանցային կոմուտացնող սարքավորումներ, և ավելացնել 24-ից 12 սերվերների օպերատիվ հիշողությունը 8Gb-ով: Այս զարգացումների հետ կապված ծախսերը հետևյալն են՝

- կոմունիկացիոն սարքեր 2 հատ 10Gb Cisco Blade Switch 2*4,000.0հազ դրամ = 8,000.0հազ դրամ,
- հիշողության ավելացում 8Gb 12 սերվերներ*500.0 հազ դրամ = 6,000.0հազ դրամ:

2010 թվականին նախատեսվում է ԿԲ-ի գործող լոկալ և ինտերնետային ցանցերում ներկայումս գործող հին բարոյապես մաշված կոմունիկացիոն սարքավորումները փոխարինել նորերով: Այդ կոմունիկացիոն սարքավորումների թիվը 22 է: Դրանցից 13 փոխարինվելու են 2009 թվականին: Մնացած 9-ը նախատեսվում է փոխարինել 2010 թվականին: Կոմունիկացիոն սարքավորումները պետք է ունենան 24 հատ 1GB պորտեր և 1 հատ 1GB օպտիկական պորտ, ինչը թույլ կտա կառուցել ժամանակակից ցանց, որը արդիական կլինի մոտակա 5 – 7 տարիների ընթացքում: Մեկ սարքի արժեքը կազմում է մոտ 1,200.0հազ դրամ (HP, Cisco, 3Com ընկերությունների արտադրության), Ընդհանուր ծախսերը կկազմեն $9*1,200.0\text{հազ դրամ}=10,800.0\text{ հազ դրամ}$:

2010 թվականին նախատեսվում է նաև կառուցել և գործարկել նոր մասնաշենքի լոկալ ցանցը: Նոր մասնաշենքի II, IV, V, VI, VII, VIII հարկերում լարանցման աշխատանքների շրջանակներում տեղադրվելու են կոմուտացիոն կանգնակներ համալրված ցանցային պասիվ սարքավորումներով: Նույն կանգնակներում պետք է տեղադրվեն 12 հատ կոմուտատորներ նշված հարկերում կուտակվող ցանցային միացումների համար: Կոմունիկացիոն սարքավորումները պետք է լինեն նույն տեսակի, ինչ որ նախատեսվում են գործող մասնաշենքի ցանցի համար: Ընդհանուր արժեքը կկազմի $12*1,200.0\text{ հազ դրամ} = 14,400.0\text{ հազ դրամ}$:

Նշված կոմունիկացիոն սարքավորումները օպտիկական միացումով միանում են կենտրոնական մոդուլային օպտիկական կոմուտատորին (HP, Cisco, 3Com ընկերությունների արտադրության) , որի արժեքը կազմում է մոտ 8,000. 0 հազ դրամ:

Բացի այդ նոր մասնաշենքի լոկալ ցանցը բաժանվելու է կապի սեգմենտների, ինչը թույլ կտա նվազեցնել ցանցի կապուղիներով փոխանցվող ծառայողական տեղեկատվության ծավալները և համապատասխանաբար բարձրացնել ցանցի արդյունավետ թողունակությունը ու նվազեցնել ցանցի ծանրաբեռնվածությունը: Ցանցում նախատեսվում է ստեղծել երեք սեգմենտ, որոնց ձևավորման համար անհրաժեշտ են երթուղիներ: Cisco Catalyst 3750 մակնիշի պահանջվող երթուղիների արժեքը համաձայն Ինտերնետի տվյալների և հաշվի առած տեղափոխման ծախսերը և հարկերը կկազմի մոտ 5,000.0 հազ դրամ: Այսպիսով $3*5,000.0\text{ դրամ} = 15,000.0\text{ հազ դրամ}$:

CBANet ցանցին միացվող արձնենտների և բանկոմատների թիվը գնալով աճում է ինչը պահանջում է համապատասխան քանակության ազատ միացման պորտերի առկայություն ցանցային հանգույցներում տեղակայված կոմունիկացիոն սարքավորումների վրա: Հաշվի առնելով, որ ներկայումս հանգույցներում տեղակայված

կոմունիկացիոն սարքավորումների պորտերի քանակը սահմանափակ է՝ 8 – 24 պորտ, նոր միացումները ապահովելու համար անհրաժեշտ է փոխարինել որոշ հանգույցների սարքավորումները ավելի հզորներով, իսկ այդ հանգույցներից հանված սարքավորումները տեղադրել այլ հանգույցներում որպես լրացուցիչ պորտեր ապահովող սարքավորումներ: 2010 թվականին նախատեսվում է փոխարինել ցանցի 5 հանգույցների (Երևանի 28, 22, 48, Գյումրի, Վանաձոր) կոմունիկացիոն սարքավորումները նոր 64 պորտանոց սարքավորումներով H3C MA 5603 մակնիշի: Մեկ սարքավորման արժեքը կազմում է մոտ 2,500.0 հազ դրամ, ընդհանուր ծախսը կկազմի 12,500.0 հազ դրամ:

CBANet ցանցի հանգույցներում տեղադրվող կոմունիկացիոն սարքավորումները նպատակահարմար է տեղակայել Բիլայն կապի հանգույցներում գտնվող CDN ցանցի սենյակներում, որտեղ ապահովված են սարքավորումների հուսալի ու անխափան աշխատանքի համար անհրաժեշտ կլիմայական և տեխնիկական պայմաններ: Նշված սենյակներում ցանցային սարքավորումների տեղակայման համար պարտադիր պահանջ է հանդիսանում հատուկ դարակային պահարանի առկայությունը և սարքի տեղադրումը այդ պահարանում: Ընդորում սարքի անխափան էլեկտրասնուցման ապահովման համար անհրաժեշտ է պահարանում տեղադրել նաև 1000VA հզորությամբ անխափան սնուցման սարք և կոմունիկացիոն սարքավորման էլեկտրասնուցումը կազմակերպել այդ սարքի միջոցով: Մեկ մասնագիտացված դարակային պահարանի արժեքը (օրինակ Molex Cabinet MODBOX III մակնիշի) կկազմի մոտ 244.0 հազ դրամ, իսկ մեկ անխափան սնուցման սարքի (օրինակ APC Smart-UPS 1000VA մակնիշի) կկազմի մոտ 200.0 հազ դրամ: Նշված գները վերցված են մասնագիտացված ինտերնետային կայքերից և Բևեռ Քոմպյուտերս ու Բիլայն ընկերությունների սակագներից: Ընդհանուր ծախսը 50 հանգույցների համար կկազմի $50 * (244.000 + 200.000) = 22,200.0$ հազ դրամ:

2010 թվականին տեղեկատվական անվտանգության ապահովման համար նախատեսվում է ներդնել մի շարք ապարատային և ծրագրային մասնագիտացված համակարգեր, որոնք հիմնականում կապահովեն ԿԲ-ի միավորված ցանցի՝ լոկալ և ինտերնետային, և կիրառական համակարգերի պաշտպանությունը անթույլատրելի ներթափանցումներից և գործողություններից, կապաշտպանեն արտաքին հարձակումներից, թույլ կտան արդյունավետ իրականացնել վտանգների և խոցելիությունների գնահատումը, կտրամադրեն տեղեկատվական հոսքերի բովանդակության վերլուծության հնարավորություններ: Այդ միջոցների ներդրումը կիրականացվի ԿԲ-ի լոկալ և ինտերնետային ցանցերի միավորման նախագծի շրջանակներում: Ստորև ներկայացված են համապատասխան ծրագրային և ապարատային համակարգերը և նրանց մոտավոր գները:

Տեղեկատվական անվտանգության ծրագրային համակարգեր՝

- վտանգների գնահատման համակարգ - 5,000.0 հազ դրամ
- լոկալ ցանցի խոցելիության գնահատման համակարգ - 7,000.0 հազ դրամ:

Ապարատային համակարգեր՝

- ներխուժումների կանխարգելման համակարգ 1000 օգտագործողի (օրինակ IBM ISS

Proventia Network Multi-Function Security տեսակի) և գիգաբիթ ցանցում աշխատող – 7,000.0 հազ դրամ

- ապարատային պաշտպանիչ պատնեշ համակարգեր (Firewall) 2 հատ Cisco ASA 5500 series firewall տեսակի - 2 հատ* 5,200.0 հազ դրամ = 10,400.0 հազ դրամ:

Ընդհանուր ծախսերը կկազմեն 29,400.0 հազ դրամ

Համակարգչային ծրագրեր՝ 713,511.9 հազ դրամ:

Ընդհանուր օգտագործման ծրագրային ապահովման ձեռքբերում՝ 181,865.9 հազ դրամ:

Ընդհանուր օգտագործման ծրագրային ապահովման դասին են պատկանում օպերացիոն համակարգերը, տեքստային խմբագիրները, գրաֆիկական համակարգերը, տվյալների բազաների կառավարման համակարգերը, ալգորիթմական լեզուների քարգմանները, սարքերի դրայվերները, հակավիրուսային ծրագրերը և այլն: Յուրաքանչյուր տարի ծրագիր մշակող ֆիրմաները լույս են ընծայում իրենց արտադրանքի նոր տարբերակներ՝ հարմարեցնելով նոր պահանջներին կամ ուղղելով նախկին տարբերակի սխալները:

Ծրագրավորման միջոցների և այլ ծրագրային փաթեթների թարմացումը կամ ձեռքբերումը թելադրվում է աճող պահանջներից և այլ կազմակերպությունների հետ տեղեկատվության փոխանակման անհրաժեշտությունից: Մասնավորապես, եթե ստացվում է տեղեկատվություն, որ ստեղծվել է որևէ ծրագրի նոր տարբերակով, ապա նրա հին տարբերակը, շատ դեպքերում, ի վիճակի չէ այն մշակելու: Փոխկապակցված ծրագրային փաթեթներից որևէ մեկի թարմացումը շատ դեպքերում պարտադրում է նաև մյուսների թարմացում: Ծրագրային համակարգերի մշակման փաթեթները թույլ կտան բարձրացնել ծրագրավորման արդյունավետությունը և որակը:

Այլ ծրագրային փաթեթների ձեռքբերումը կամ թարմացումը պայմանավորված է հետևյալ հանգամանքներով՝

- լոկալ համակարգչային ցանցի զարգացում;
- ծրագրերի մշակման նոր տեխնոլոգիաների կիրառում;
- տվյալների հենքի կառավարման համակարգի թարմացում և այդ համակարգի ադմինիստրավորման ծրագրային միջոցների ներդրում;
- օգտագործվող ծրագրերի լիցենզիոն պայմանների պահպանում՝ ըստ միջազգային օրենքների:

2010թ. նախատեսվում են ձեռք բերել ծրագրային փաթեթներ հետևյալ նպատակներով՝

- Ներկայումս գործող փաթեթների նոր տարբերակներ
- Տվյալների հենքի կառավարման համակարգի թարմացում և այդ համակարգի ադմինիստրավորման ծրագրային միջոցներ
- Տվյալների հենքի նախագծման և մոդելավորման ծրագրային գործիքների օգտագործում,
- Ծրագրատեխնիկական սպասարկման ուտիլիտներ

Ծրագրաապարատային ինֆրակառուցվածքի վիրտուալիզացիայի, կառավարման և մոնիտորինգի համակարգի ներդրում, ծրագրավորման միջոցների և ստանդարտ

ծրագրերի նոր տարբերակների ձեռքբերում, վիճակագրական և տնտեսագիտական հաշվարկներ ապահովող ծրագրեր:

Ստորև բերված են ծրագրային փաթեթները՝		
1. Տվյալների հենքերի կառավարման համակարգի ադմինիստրավորման ծրագրային գործիքներ	1.532.000 դրամ	
2. Ծրագրավորման համար անհրաժեշտ կոմպոնենտներ	2.000.000 դրամ	
3. Microsoft ընկերության BizTalk փաթեթը 2 պրոցեսոր	35.000.000 դրամ	
4. Ցանցի կառավարման և մոնիտորինգի համակարգ	20.000.000 դրամ	
5. Տվյալների հենքի նախագծման և մոդելավորման ծրագրային համակարգ	2.000.000 դրամ	
6. Cisco ցանցային սարքերի կառավարման համակարգ	1.000.000 դրամ	
7. WinSolve V4 ծրագրային փաթեթ	600.000 դրամ	
8. VMWARE վիրտուալիզացիայի ծրագրային համակարգ	5.400.000 դրամ	

Հաշվի առնելով ՀՀ կառավարության կողմից որդեգրած քաղաքականությունը՝ ինտելեկտուալ սեփականության իրավունքի պաշտպանման ուղությամբ, կարևոր է որ ԿԲ-ում կիրառվող ծրագրային ապահովումը լինի պաշտոնապես ձեռք բերված և լիցենզավորված: Մասնավորապես ՀՀ ԿԲ-ի 800 համակարգիչների և սերվերների վրա տեղադրված է և օգտագործվում է Microsoft ընկերության տարբեր ծրագրային փաթեթներ: Այդ բոլոր համակարգիչները և սերվերները օրինական արտոնագրերով համալրելու և ԿԲ-ում օգտագործվող Microsoft ընկերության այլ ծրագրային արտադրանքը օրինական հիմունքներով կիրառելու համար ԿԲ-ը 2008 թվականին ձեռք բերեց Կորպորատիվ արտոնագիր (Enterprise agreement), որի շրջանակներում վճարումները կատարվում են երեք տարիների ընթացքում: 2010 թվականին համաձայն պայմանագրի պետք է ձեռք բերվի արտոնագրերի վերջին խմբաքանակը 70,671.9 հազ դրամ ծավալով:

Բացի այդ ԿԲ-ը նախատեսում է ամբողջության օրինական արտոնագրել իր մոտ կիրառվող ORACLE ընկերության ծրագրային արտադրանքը: Այդ նպատակով ԿԲ-ի և ORACLE ընկերության միջև կնքվել է փոխըմբռնման համաձայնագիր: Այդ համաձայնագրի շրջանակներում 2010 թվականին նախատեսվում է ձեռք բերել ORACLE տվյալների կառավարման համակարգի Enterprise Edition տարբերակի 2 հատ պրոցեսորային արտոնագիր, ինչի արժեքը կկազմի 43,662.0 հազ դրամ:

Կիրառական ծրագրային ապահովում՝ 566 000.0 հազ դրամ

ՀՀ կենտրոնական բանկը 2010 թվականին պլանավորում է սկսել պահուստների կառավարման և վերջնահաշվարկի անընդհատությունը ապահովող ծրագրային համակարգի ընտրության, ձեռք բերման և ներդրման աշխատանքները: Համակարգը պետք է ապահովի ավտոմատ կապեր միջազգային ֆինանսական համակարգերի (Bloomberg, Reuters և նմանատիպ) հետ, S.W.I.F.T. համակարգի հետ, ԿԲ

«Գործառնական օր» համակարգի հետ և թույլ տա իրականացնել ֆինանսական գործառնությունները ավտոմատացված ռեժիմով սկսած գործարքի կնքման գործողությունից և ավարտված հաշվեկշռում համապատասխան արտացոլումներ կատարումով՝ ապահովելով այսպես կոչված STP սկզբունքը: Համակարգը պետք է ընդգրկի գործարքների և վերջնահաշվարկի կատարման բոլոր փուլերի ֆունկցիաները՝ Front Office, Middle Office, Back Office: Համակարգը պետք է համատեղելի լինի ԿԲ-ում օգտագործվող օպերացիոն համակարգերի, տվյալների հենքերի կառավարման համակարգերի և կիրառական այլ համակարգերի հետ և կարողանա աշխատի ԿԲ-ի ներկայիս ցանցային ենթակառուցվածքի հիման վրա:

Նկարագրված համակարգերից է օրինակ Wall Street Systems ընկերության Trema համակարգը, որի լայն տարածված է տարբեր երկրների ինչպես կենտրոնական բանկերում, այնպես էլ առևտրային բանկերում ու ֆինանսական այլ հաստատություններում: Համակարգը ներկայացնող ընկերության ներկայացուցիչների հետ նախնական քննարկումների արթյունքում պարզվեց, որ համակարգի ձեռք բերումը և ներդրումը ՀՀ ԿԲ-ում կարող է արժենալ մոտ 1.500.000 EUR: Սակայն գինը բավականին մոտավոր է և կարող է կոնկրետանալ միայն մատակարար կազմակերպությանը ԿԲ-ի բոլոր պահանջների և գործարքների իրականացման սխեմաների ներկայացումից ու տեղում ուսումնասիրություններ կատարելուց հետո: Նմանատիպ այլ համակարգերի ձեռքբերման և ներդրման գները կարելի է պարզել միայն արտոդրողների հետ որոշակի բանակցությունների և քննարկումների արդյունքում: Նախնական ուսումնասիրությունների արդյունքում 2010 թվականի համար պլանավորվել է 566,000.0 հազ դրամ:

3. Գրասենյակային գույք, կապի միջոցներ , այլ հիմնական միջոցներ՝ 542,287.0 հազ. դրամ

Գումարը նախատեսված է 2010 թվականին շահագործման հանձնվող ՀՀ կենտրոնական բանկի 3-րդ մասնաշենքի, «Սյունիքի» և Վանաձորի ՏԳԿ-ների համար անհրաժեշտ գույք, օդատրակիչներ ձեռք բերելու, ՀՀ կենտրոնական բանկի բնականոն գործունեությունը ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ այլ հիմնական միջոցներ, մասնավորապես՝ կապի միջոցներ, ավտոմատ հեռախոսակայան, նիստերի թվային ձայնային համակարգ, պատճենահանող սարքեր, թուղթ ոչնչացնող սարքեր, տնտեսական գործիքներ, և այլ հիմնական միջոցներ ձեռք բերելու համար:

4. Անվտանգության ապահովման համար անհրաժեշտ հիմնական միջոցներ՝ 19,167.5 հազ. դրամ

2010թ. անվտանգության ոլորտի կապիտալ ներդրումների ծախսերը հիմնականում պայմանավորված են կենտրոնական բանկի, պահուստային բանկի և տարածքային դրամարկղային կենտրոնների անվտանգության համակարգերի ընդարձակման, ինչպես նաև ԿԲ նոր մասնաշենքում անվտանգության սարքավորումներ տեղադրման հետ:

Համակարգերի և սարքերի քանակները պլանավորվել է հաշվի առած արդեն գործող ԿԲ անվտանգության ինտեգրացված համակարգի պահանջները, իսկ գները՝ ԿԲ-

ին անվտանգության սարքավորումներ մատակարարող կազմակերպության հետ կնքված պայմանագրային գները և ներկայիս շուկայական գները/ինտերնետային կայքերի միջինացված գները/, գումարած ներմուծման ճանապարհային ծախսերը և հարկերը:

5. Էմիսիոն և կանխիկ դրամով գործառնությունների ապահովման համար անհրաժեշտ հիմնական միջոցներ՝ 1,164,748.0 հազ. դրամ, որից՝

Հնամաշ թղթադրամների կապոցներով ոչնչացումից առաջացած թղթադրամների մնացորդները բրիկետավորող սարք, որը գնահատվում է 255,892.0 հազ դրամ, ներառյալ ԱԱՀ-ը՝ 20% և մաքսատուրքը՝ 10%՝ ելնելով «Կուստերս ինջեներինգ BV» ընկերությունների կողմից 2009թ. ընթացքում «ՀՀ ՀՀ կենտրոնական բանկի դրամարկղային հանգույցի տեխնիկական հագեցվածության ապահովման համար սարքավորումների ձեռքբերման նպատակով կազմակերպության ընտրության» համար հայտարարված մրցույթին ներկայացրած գնից:

Թղթադրամների կապոցների վակումային կնքիչ՝ 3 հատ*2,500.0 հազ դրամ=7,500.0 դրամ ընդհանուր արժողությամբ, 1-ը՝ ՀՀ ԿԲ նոր բացվող ՏԴԿ-ի և 2-ը՝ դրամանիշերի վերահաշվարկի և տեսակավորման բաժնի համար:

Թղթադրամներ հաշվող մեքենա՝ 4 հատ*400.0 հազ դրամ=1,600.0 հազ դրամ ընդհանուր արժողությամբ, դրամանիշերի վերահաշվարկի և տեսակավորման բաժնում առկա թղթադրամներ հաշվող հին մեքենաները փոխարինելու համար:

ՀՀ ԿԲ նոր մասնաշենքի վերահաշվարկի և տեսակավորման սենյակները համալրելու համար նախատեսվում է ձեռքբերել **գանձապահի վերահաշվարկի փակ սեղաններ** 6 հատ*585.0 հազ դրամ=3,510.0 հազ դրամ ընդհանուր արժողությամբ:

Մետաղադրամներ հաշվող, կեղծ և վնասված մետաղադրամներ հայտնաբերող և առանձնացնող, 50-ական հատերով գլանակաձև փաթեթավորող մեքենա՝ 1 հատ: Հաշվի առնելով դրամանիշերի վերահաշվարկի և տեսակավորման բաժնում շահագործվող մեքենայի մաշվածության աստիճանը՝ 2010թ. համար նախատեսվում է ձեռքբերել 1 հատ մետաղադրամներ հաշվող, կեղծ և վնասված մետաղադրամներ հայտնաբերող և փաթեթավորող մեքենա որի արժեքը մի շարք հարցումների արդյունքում գնահատվել է 41,496.0 հազ դրամ ներառյալ ԱԱՀ-ը՝ 20% և մաքսատուրքը՝ 10%:

ՀՀ ԿԲ դրամարկղային հանգույցի և ՏԴԿ-ների ծավալներից ելնելով, ինչպես նաև մետաղադրամների քանակի ավելացման հետ կապված անհրաժեշտ են **դրամներ տեղափոխող սայլակներ** 8 հատ*150.0 հազ=1,200.0 հազ դրամ ընդհանուր արժողությամբ:

«Թղթադրամներ հաշվող, տեսակավորող և ոչնչացնող» համակարգ: Հաշվի առնելով դրամանիշերի վերահաշվարկի և տեսակավորման բաժնում շահագործվող CPS-600 մեքենաների մաշվածության աստիճանը, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ նոր մասնաշենքում տեղակայելու համար 2010թ. համար նախատեսվում է ձեռքբերել «Թղթադրամներ հաշվող, տեսակավորող և ոչնչացնող» նոր ավելի հզոր համակարգ, որի արժեքը կազմում է

615,524.0 հազ դրամ, ներառյալ ԱԱՀ-ը՝ 20% և մաքսատուրքը՝ 10%՝ ելնելով «Գիգիկե & Դեվրիենտ» ընկերության կողմից 2009թ. ընթացքում «ՀՀ ՀՀ կենտրոնական բանկի դրամարկղային հանգույցի տեխնիկական հագեցվածության ապահովման համար սարքավորումների ձեռքբերման նպատակով կազմակերպության ընտրության» համար հայտարարված մրցույթին ներկայացրած գնից:

ԿԲ դրամարկղային հանգույցում ներքին փոխադրումները և առևտրային բանկերին կանխիկ դրամի սպասարկումը կոնտեյներներով իրականացնելու համար նախատեսվում է ձեռք բերել **կոնտեյներներ** 500 հատ*80 հազ դրամ=40,000.0 հազ դրամ ընդհանուր արժողությամբ:

Ձեռքբերվելիք թղթադրամներ հաշվող, տեսակավորող և ոչնչացնող հզոր համակարգերի համար 2010թ. նախատեսվում է ձեռքբերել մեկ ընդհանուր թղթադրամների կապոցների պոլիէթիլային ծրարներով փաթեթավորող հոսքագիծ, որի արժեքը կազմում է 162,526.0 հազ դրամ, ներառյալ ԱԱՀ-ը՝ 20% և մաքսատուրքը՝ 10%՝ ելնելով «Գիգիկե & Դեվրիենտ» ընկերության կողմից 2009թ. ընթացքում «ՀՀ ՀՀ կենտրոնական բանկի դրամարկղային հանգույցի տեխնիկական հագեցվածության ապահովման համար սարքավորումների ձեռքբերման նպատակով կազմակերպության ընտրության» համար հայտարարված մրցույթին ներկայացրած գնից:

«Դրամանիշների փորձագիտական համալիր»՝ KOBELL MD8000՝ 1 հատ 300 հազ. դրամ (ներառյալ ԱԱՀ): Այսօրվա դրությամբ դրամանիշների փորձագետները թղթադրամների փորձաքննությունը իրականացնում են օգտվելով VILDIS Ultramag սարքից, որը ձեռք էր բերվել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից մոտ 10 տարի առաջ, ուստի տեխնոլոգիապես հնացել է և չի ապահովում հիմնական պաշտպանական հատկանիշների պատշաճ փորձաքննությունը:

KOBELL MD8000-ը արտադրվում է անգլիական KOBELL ltd ընկերության կողմից: Այն թղթադրամների փորձաքննության ոլորտում օգտագործվող ժամանակակից բազմաֆունկցիոնալ սարք է՝ հագեցված մոնիտորով և 12 անգամ մեծացնող խոշորացույցով, որը գերազանցում նմանատիպ սարքերը ինչպես իր որակով, այնպես էլ գնի մատչելիությամբ: Այն ապահովում է թղթադրամների բոլոր պաշտպանական հատկանիշների համալիր ստուգումը և 100% պաշտպանվածությունը կեղծ թղթադրամներից:

Նոր սարքը ձեռքբերելուց հետո VILDIS Ultramag-ը կտրամադրվի Դրամանիշների տեսակավորման և վերահաշվարկի բաժնի այն գանձապահին, որը տալիս է սկզբնական եզրակացությունը կասկածելի թղթադրամների իսկության վերաբերյալ:

2010 թվականին անհրաժեշտ է նաև ձեռք բերել **«Ճշգրիտ կշեռք»** 1 հատ 1,800.0 հազ. դրամ և **«Ստացիոնար դարակաշար»** 50 հատ՝ 10,000.0 հազ. դրամ, **«Էլեկտրական բեռնափոխադրիչ»** 1 հատ 9,000.0 հազ.դրամ, **«Էլեկտրական բեռնափոխադրիչ (ղեկով)»**՝ 1 հատ 14,000.0 հազ. դրամ և **«Մեխանիկական բեռնափոխադրիչ»**՝ 2 հատ 400 հազ.դրամ:

6 . Կապիտալ ներդրում այլ իրավաբանական անձանց կանոնադիր կապիտալում՝ 10.400,000.0 հազ. դրամ

«Հայինկասացիա» ՓԲԻ-ի կանոնադրական կապիտալում պլանավորվում է կատարել 300 մլն ՀՀ դրամի կապիտալ ներդրում, որը ուղղվելու է «Ինկասացիայի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն ինկասացիոն կազմակերպությունների կողմից ինկասացիոն ծառայությունները մատուցելու համար անհրաժեշտ գրահապատ մեքենաներով ձեռք բերմանը: Նշենք, որ մամանափայ մեքենաներ ձեռք բերելուն աջակցելու նպատակով ՀՀ կենտրոնական բանկը 2009 թվականի կապիտալ ներդրումների ծրագրով նախատեսել էր իրականացնել 300.0 մլն ՀՀ դրամի ներդրում «Հայինկասացիա» ՓԲԻ-ի կանոնադրական կապիտալում: Սակայն, քանի որ «Հայինկասացիա» ՓԲԸ-ն այժմ քննարկում է տեխնիկական վերազինման՝ մատակարարների և գործընկերների մի շարք սկզբունքորեն նոր առաջարկներ, որոնց ամփոփումը և դրա հիման վրա մրցույթների իրականացումը այս տարվա ընթացքում դառնում է խիստ ռիսկային, ՀՀ կենտրոնական բանկը հնարավոր է համարում այս տարվա ներդրումների իրականացումը եկող՝ 2010 թվականի ընթացքում, այդ պատճառով գումարը նախատեսվել է նաև 2010 թվականին: 2009 թվականի ընթացքում ներդրումը կատարելու դեպքում, 2010 թվականի ԿԲ կապիտալ ներդրումների ծրագրում նախատեսվող 300 մլն դրամը կտնտեսվի:

Միջազգային ֆինանսական շուկաներում ստեղծված իրավիճակի պայմաններում, մի շարք երկրների կողմից վերանայվում են ավանդների ապահովագրման համակարգերի գործունեությունը և դրանց հետ կապված խնդիրները: Երկարաժամկետ հատվածում, երաշխավորված ավանդների գումարների և տնտեսության ու ֆինանսական համակարգի զարգացումների միջև համադրելիություն ապահովելու նպատակով, երաշխավորված ավանդների առավելագույն չափը պարբերաբար անհրաժեշտ է վերանայել:

Ելնելով վերոգրյալից՝ ՀՀ կենտրոնական բանկը մշակել է «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին օրենքի նախագիծ, որով, ի թիվս այլ փոփոխությունների և լրացումների, ավելացվել է երաշխավորվող ավանդի առավելագույն չափը՝ մինչև 4 մլն ՀՀ դրամ՝ ՀՀ դրամով ներգրավված ավանդների համար և 2 մլն ՀՀ դրամին համարժեք գումար՝ արտարժույթային ավանդների համար: Ընդ որում այս նախագիծը արդեն իսկ հաստատվել է ՀՀ կառավարության կողմից և ուղարկվել է Ազգային ժողով: Երաշխավորված ավանդների ծածկույթի ավելացումը կհանգեցնի Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի կողմից հատուցման ենթակա գումարների ավելացման: Նման դեպքում առաջանում է Հիմնադրամի վերակապիտալացման խնդիր: Ավելին, վերը նշված օրենքի նախագծով նախատեսվում է, որ օրենքի՝ ուժի մեջ մտնելու օրվանից ՀՀ կենտրոնական բանկը, որպես միակ հիմնադիր, Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամում կարող է կատարել մինչև հինգ միլիարդ ՀՀ դրամի ներդրում:

Այսպիսով «Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի» միջոցների համալրման նպատակով ՀՀ ԿԲ 2010 թվականի կապիտալ ներդրումների ծրագրում նախատեսվել է 5 մլրդ ՀՀ դրամ:

Նախատեսվում է նաև 5 մլրդ ՀՀ դրամի կապիտալ ներդրում՝ «Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՈՒՎԿ-ի և 100 մլն ՀՀ դրամ «ԱԿՌ-Ա» վարկային բյուրոյի կապիտալը համալրելու համար:

«Ազգային հիփոթեքային ընկերություն» ՈՒՎԿ միջոցների համալրումը բխում է հիփոթեքային շուկայի զարգացման անհրաժեշտությունից: Ավելին, «Ազգային հիփոթեքային ընկերության» միջոցների համալրումը բացի հիփոթեքային շուկայի զարգացումը խթանելուց իր հերթին կբերի շինարարության ճյուղի ակտիվացմանը, որը, ինչպես հայտնի է, բավականին մեծ տեսակարար կշիռ է կազմում ՀՆԱ-ում: Բացի այդ, ՀՀ կառավարությունը «Երիտասարդներին՝ մատչելի բնակարան» պետական նպատակային ծրագրի շրջանակներում նախատեսում է որոշակիորեն սուբսիդավորել հիփոթեքային վարկերը երիտասարդ ընտանիքների համար, ինչև իսկ կավեկացնի դրանց պահանջարկը: Այս կոնտեքստում, բոլոր այն վարկերը, որոնք կբավարարեն «Ազգային հիփոթեքային ընկերության» պահանջներին, դիտարկվում են որպես պոտենցիալ վերաֆինանսավորման ենթակա վարկեր: Իսկ դա կպահանջի լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ:

ԱԿՌԱ վարկային բյուրոյի կապիտալի համալրման անհրաժեշտությունը բացատրվում է նրանով, որ ՀՀ կառավարության ուշադրության կենտրոնում գտնվող Համաշխարհային բանկի փորձագիտական եզրակացությամբ՝ գործարար միջավայրի հեշտության գնահատման Doing Business զեկույցի կարևորագույն պայմաններից է վարկային բյուրոների արդյունավետ աշխատանքը: Արդեն ստեղծված է ամբողջական օրենսդրական բազա, սակայն մի շարք ոլորտների (օրինակ՝ հանրային ծառայություններ) տեղեկատվության հավաքագրման և արագ ու արդյունավետ մշակման համար անհրաժեշտ են ծրագրային բնույթի մի շարք ներդրումներ, որոնք հնարավոր չէ կատարել միայն վարկային բյուրոյի շահույթի հաշվին: Հաշվի առնելով նշվածը 2010 թվականին պլանավորվել է կատարել միջև 100 մլն ՀՀ դրամի ներդրում ԱԿՌԱ վարկային բյուրոյի կապիտալում, ընդ որում ծախսը կարող է ավելի քիչ լինել, քան նախատեսվել է՝ կախված ծրագրային ապահովման փորձագիտական գնահատականներից, որը կարող է հասնել լինել միայն 2009 թ. հոկտեմբերին:

7. Վարչական նպատակներով իրականացվող կապիտալ ներդրումներ՝ 28,300.0 հազ. դրամ: Գումարը նախատեսվել է մեկ ավտոբուս ձեռք բերելու համար:

Ընդամենը կապիտալ ներդրումների և հիմնական միջոցների ձեռքբերման ծրագիր՝ 22,233,014.4 դրամ

**** Բյուջեի պլանավորման ժամանակ արտարժույթային ծախսերի պլանավորման համար հիմք է ընդունվել բյուջեի հաստատմանը նախորդող օրվա արտարժույթի շուկայի միջին փոխարժեքները, 1 ԱՄՆ դոլարի համար՝ 384.67 ՀՀ դրամ և 1 ԵՎՐՈ-ի համար 567.77 ՀՀ դրամ:**